

Téma

Chod venkovských škol se z rozpočtového určení daní nepokryje, ukázal průzkum SMS / str. 2-4

Názor

Více kandidátních listin v malé obci může natropit pěkný chaos / str. 8

Téma

Dětským táborům v blízkosti řek hrozí konec / str. 9

Úvodník

Konec spolků v Česku?

Nové opatření vyhubí dobrovolnictví na venkově

Spolkový život v naší zemi má dlouhou tradici. Na kahánku tu měly spolky zejména za minulého režimu, kdy podléhaly toliko různým restrikcím, že jich v nepřerušené činnosti přežila jen hrstka. O to více mě jako starostu povzbuzovalo, když jsem viděl, jak poslední léta vedla k rozkvětu venkovských spolků. Například u nás v obci dovedly fungovat spolky i bez naší finanční podpory. Kromě své hlavní činnosti totiž pořádají množství kulturních a společenských akcí. Takový ples a pár dalších akcí do roka pak svým obratem hravě přesáhne 175 tisíc korun. Tato magická číselka je rozhodná pro povinnost evidence tržeb. Již asi víte, kam mířím... Nové opatření ministra Babiše vyhubí dobrovolnictví na obcích. Také si nedovedete představit pětasedmdesátiletého hasiče pana Vomáčku, jak jednou do roka bravurně ovládá EET u výčepu na plesové zábavě? Nejste sami, mnohé spolky totiž tuto „kulturní charitu“ už letos „zabalily“ a jiné svoji budoucnost pečlivě zvažují. Dalším z důsledků zavedení evidence tržeb je stagnace tradičního stánkového prodeje. Od kolegů starostů vím, jaký problém je dnes obsadit jarmark či pouť drobnými řemeslníky či nositeli lidových zvyků. Takových prodejců nyní přijíždí i o dvě třetiny méně. Strach z postihu za špatně evidovanou tržbu z prodeje podomácku vyrobené kras-

lice či vařečky je bohužel obrovský. Jak z toho ven? Odpověď vidím jednoduše – ...

...evidujme tržby jen u těch, kteří generují takové zisky, z nichž je reálná hrozba daňových úniků. Pro ostatní, kteří na venkově podnikají takřikajíc „silou vůle“ s ročním obrátem do půl milionu korun, z evidence tržeb vyjměme.

Živý venkov totiž nejsou jen perfektně upravené návsi, ale především pulsující maloobchod, služby občanům a také pracovní příležitosti. Je poměrně těžké ovlivnit zákon o evidenci tržeb, byť se i zde podle aktuálních informací blýská na lepší časy. Nicméně co je nyní velmi aktuální, je rozpočtové určení daní. Zdá se, že předvolební období nahrává návrhu, který naše sdružení opakovaně podporuje, tedy iniciativě Libereckého kraje na navýšení RUD

pro obce o cca osm miliard korun z DPH. Komunikujeme s poslanci, jejich hlasy mají nyní opravdu velkou váhu.

Návrh Libereckého kraje na změnu RUD má jednu důležitou vlastnost. Je totiž jednoduchý! Podle našich aktuálních analýz však bude potřeba ještě některé další úpravy financování obcí nad jeho rámec přece jen provést. I z toho důvodu SMS nedávno uskutečnilo rozsáhlý průzkum a analýzu, jaké výdaje mají obce zřizující školu na její provoz. Z výsledků plyne, že rozpočtové určení daní ani zdaleka nepokrývá náklady na zajištění chodu škol. Návrhy na řešení této situace přinášíme na dalších stranách zpravodaje. Je otázkou dalších týdnů a měsíců, jakou strategii k prosazování změn ve financování obcí zvolíme. Dlouhá historie úspěchů změn RUD nás povzbuzuje v tom, že našetřít není nic zcela vyloučeno.

*Pavel Eliáš,
starosta obce České Heřmanice,
člen představenstva
SMS ČR*

/smscr.cz

Termíny do Vašich diářů

- 2. 5. Zlínský kraj, Velehrad
- 2. 5. Jihomoravský kraj, Tvarožná Lhota
- 5. 5. Kraj Vysočina, Jihlava
- 9. 5. Královéhradecký kraj, Hoříněves
- 9. 5. Pardubický kraj, České Heřmanice
- 9. 5. **SPOJUJEME VENKOV** České Heřmanice – setkání zástupců Pardubického kraje, mikroregionů a MAS
- 10. 5. **Jednání Předsednictva a Rady SMS ČR**
- 11. 5. **Krajské shromáždění SMS ČR Jihočeského kraje**, Sudoměřice u Bechyně
- 24. - 25. 5. **Univerzita starosty 2017**, Rekreační středisko Tmava
- 30. 5. - 1. 6. **LEADERFEST**, Pardubický kraj, Hlinsko
- 1. - 2. 6. **Konference Moderní veřejná správa 2017**, II. výroční konference

Chod venkovských škol se z rozpočtového určení daní nepokryje, ukázal průzkum SMS ČR.

Rozsáhlý průzkum a analýzu o výdajích obcí na provoz škol, které je zřizují, nechalo v nedávné době vypracovat SMS ČR. Výsledky studie se nyní zabývají ministerstva školství i financí. Sdružení chce podnitit kroky ke změnám.

Stávající rozpočtové určení daní totiž ani zdaleka nepokrývá náklady na zajištění chodu školského provozu. Z analýzy vyplývá, že náklady ze strany obcí na jednoho žáka dosahují někdy i více než 18 tisíc korun za rok. Stávající RUD z toho však „odmaže“ pouhých 8 tisíc korun.

Co bylo cílem?

Cílem studie bylo mimo jiné posoudit návrh na změnu procenta sdílených daní z hlediska konkrétních podmínek obcí a škol v obcích a poskytnout tak podklad pro návrh úpravy těchto pravidel. Studie je zaměřena jen na problematiku financování provozu škol ze strany obcí, ne na hrazení přímých nákladů na vzdělávání (kterých se však částečně dotýká v případech, kdy se i na nich podílí obce).

Jak jsou školy financovány?

Financování regionálního školství v obcích tvoří dva hlavní okruhy prostředků. Prvními jsou přímé náklady na vzdělávání, kam patří zejména platy učitelů a školní pomůcky a jsou zajišťovány ze státního rozpočtu. Druhý okruh prostředků na provoz obecních škol zajišťují školám obce ze svého rozpočtu.

Financování školství je v rozpočtech obcí zohledněno od 90. let. V první fázi to bylo poskytováním příspěvku na školství, který byl určen na částečnou úhradu provozních výdajů základních, mateřských či speci-

álních škol. Propočtovým ukazatelem byl dítě/žák a tato dotace dosáhla v roce 2012 hodnoty 1401 korun na žáka. Objem takto poskytnutých prostředků ale nemohl pokrýt náklady obcí na školství, proto pravidla ukládala povinnost obcím, které nezřizují příslušnou školu a zajišťuje jim školní docházku jiná obec, podílet se na výdajích.

Jak s tím souvisí RUD?

Od roku 2013 byl nahrazen dosavadní způsob dotování škol zařazením kritéria počtu dětí resp. žáků do rozpočtového určení daní při sdílení vybraných daňových příjmů. Pro tyto účely je ze sdílených daní vyčleněn podíl sedm procent jejich vybraného objemu. Prostředky jsou pak poskytovány podle počtu dětí jen těm obcím, které zřizují školy (dobrovolným svazkům obcí jsou tyto prostředky poskytovány formou dotace). Na základě skutečných příjmů obcí v rámci rozpočtového určení daní jsou podle počtu dětí obcím poskytovány prostředky na dítě.

Sedm procent z RUD?

To ale nestačí!

„Ukazuje se, že uvedené sedmiprocentní kritérium uplatňované při sdílení daní na dítě/žáka neodpovídá reálným nákladům, které mají obce v souvislosti s provozováním

škol, a proto se diskutuje o návrhu na změnu uvedeného kritéria v rámci RUD posílením jeho váhy ze 7 na 9 procent a více,“ uvádí výsledky analýzy. V rámci sledovaného vzorku obcí totiž tvořily výdaje na dítě od zhruba 11 do 19 tisíc korun ročně. Z RUD přitom částka pokryla náklady pouze něco málo přes 8 tisíc korun.

Zdroje výdajů obcí na financování školství se kromě těch z RUD sice částečně obcím hradí individuálními dotacemi na školství. Pokrývají však relativně malou část výdajů; spolu s odvody škol a prostředky poskytnutými jinými obcemi je to podíl 15,2 procenta na celkových výdajích.

Pomohla by změna kritéria? Ano. Ale o kolik?

Předmětem analýzy bylo posoudit změny kritéria při rozpočtovém určení daní ze sedmi na devět procent. Pro analyzované období let 2014 a 2015 by při sdílení ve výši devět procent představovala hodnota zhruba 10,46 tisíc korun na dítě/žáka a rok. Změna kritéria sdílení daní o jeden procentní bod zvýší příjmy obcí na dítě o 1,112 tisíc korun. V souvislosti s těmito změnami se ale příslušné procentní navýšení kritéria musí projevit snížením procentního podílu některého z ostatních kritérií při sdílení daní v rámci RUD.

Výsledky průměrných výdajů na žáka jednotlivých obcí ukázaly, že rozptýl hodnot mezi obcemi je velký. Pohybuje se od 11,43 do 18,91 tisíc korun na dítě. „Minimum spektra těchto hodnot je tedy 11,43 tisíc korun, což vzhledem k současné úrovni poskytovaných zdrojů z RUD představuje jen cca 71 procent,“ uvádí dále analýza. „Po-

kud by měla změna RUD sledovat dosažení této minimální úrovně příjmů na dítě, pak je nutné upravit kritérium sdílení daní ze 7 alespoň na 9 procent, což by znamenalo posílení na 9 až 10 tisíc korun na žáka," vypočítává.

Jako průměr vynaložených nákladů z rozpočtů obcí na jednoho žáka vychází částka 16,10 tisíc korun na dítě. „Tato hodnota zahrnuje příjmy z RUD na dítě ve výši 8,13 tisíc korun a dokrytí z vlastních zdrojů ve výši 7,97 tisíc korun. Z pohledu prostřed-

ků poskytovaných obcím na dítě/žáka formou RUD by tak bylo potřebné k celkovému pokrytí použít k rozdělování sdílených daní kritérium 14,5 %,“ uvádí analýza.

Struktura nákladů škol (vzorek obcí)

Druh nákladu	Podíl na celkových nákladech v %	Náklady na jedno dítě/žáka v Kč za rok
Potraviny (hrazeno stravníky)	18,8	2630
Ochranné pomůcky, léky, prádlo, čisticí prostředky	1,9	270
Knihy, učební pomůcky	1,9	264
Drobný hmotný dlouhodobý majetek	8,3	1166
Ostatní materiál	7,0	979
Poštovní služby	0,3	45
Služby telekomunikací a rad.	1,2	167
Služby peněžních ústavů, pojistné	1,1	156
Nájemné	0,8	116
Účetní, konzultační, poradenské, právní služby	1,8	249
Služby školení a vzdělávání	0,3	36
Služby zpracování dat a inf. Služby	1,0	138
Nákup ostatních služeb	6,1	858
Vodné	1,8	251
Stočné	0,8	113
Teplo, teplá voda	4,6	641
Plyn	9,5	1335
Elektrická energie	7,8	1097
Pevná paliva, pohonné hmoty	0,5	72
Ostatní nákupy	1,1	157
Opravy a udržování	9,7	1353
Cestovné, doprava	0,4	54
Ostatní nákupy služeb (jinde nezařazené)	1,8	253
Mzdové náklady (hrazené ze zdrojů zřizovatele)	6,4	903
Odpisy organizace	5,0	697
Náklady celkem	100,0	13 999*

Zdroj: Výsledky průzkumu v obcích

V celkových nákladech škol tvoří materiál 38,2 %, služby 49,5 %, mzdové prostředky hrazené zřizovatelem 6,6 % a odpisy 5,0 %. Podrobná struktura pak ukazuje, že náklady škol tvoří z 18,8 % potraviny (ty jsou však hrazeny stravníky školních jídelen), další část v rozsahu 25 % tvoří náklady na vodné, stočné, plyn, elektrickou energii, teplo, paliva; na opravy a údržbu je vynaloženo 9,7 %, ostatní materiál (nespecifikováno) tvoří 7 % a ostatní služby (bez specifikace) 6,1 %, drobný dlouhodobý majetek tvoří podíl 8,4 %.

Analýza nákladů škol a školských zařízení
Průzkum sledoval hospodaření obecních škol, resp. náklady na jejich činnost. Strukturu nákladů za školy ve vybraném vzorku obcí ukazuje tabulka. Jde o náklady v hlavní činnosti, bez zahrnutí nákladů, které jsou financovány z dotace kraje ve formě přímých nákladů na vzdělávání.

Na školství doplácí tam, kde mají málo dětí

Na potřebu financování školství obcemi, v případě poskytování prostředků na dítě, má dnes vliv skutečný počet žáků ve třídě. Na školství tak doplácí obce s nízkou obsazeností tříd. „V tomto smyslu by pak kritérium počtu dětí/žáků bylo možné doplnit kritériem počtu tříd, které by umožnilo financování školství v menších obcích bez negativního dopadu na jejich rozpočet,“ navrhuje studie. „Navíc státem připravovaný způsob financování přímých nákladů na vzdělávání vycházející z počtu odučených hodin v podstatě reaguje na počty tříd ve školách, a tak ponechává stranou naplněnost tříd,“ vychází z výsledků analýzy.

Do průzkumu se zapojilo 132 obcí

Průzkum Financování školství zabezpečovaného obcemi začal dotazníkovým šetřením v listopadu 2016. „Jednalo se o formu náhodného výběru tak, aby byly získány odpovědi ze všech krajů a všech požadovaných a všech požadovaných velikostních kategorií,“ uvádí se v analýze. Z celkem 483 oslovených obcí se jich do průzkumu zapojilo 132.

Zdroj: SMS ČR, realizace Jakub Lysek

Čtyři otázky pro

Ptáme se starosty obce Pavlovice u Přerova...

V Pavlovicích u Přerova mají základní devítiletou školu s mateřskou školou. Obec na ni ale nemálo doplácí. Každý rok takřka 300 tisíc korun, aby ji udržela, říká starosta Vlastimil Bia.

Jakou prioritu má ve Vaší obci škola?

Škola je základem komunitního života v obci, sjednocuje, vytváří pozitivní věci. Od ní se u nás všechno odvíjí. Pro naši obec je škola naprosto zásadní. Pomáhá vychovávat, vede ke zdravému patriotismu. A byť doplácíme ročně takřka 300 tisíc korun z rozpočtu na mzdové náklady, vždycky se ji budeme snažit udržet.

Co považujete za největší problém?

Minimum žáků pro devítiletku je spočítané na 153. A do naší školy chodí 122 dětí. Vadí mně, že škola je financovaná podle počtu žáků.

Uvítal byste proto doplnění o kritérium počet tříd?

Ano určitě. I když v tom možná vidím malinko záludnost, zda by pak některé školy nezačaly tvořit třídy jen proto, aby byly. V návrhu zákona bylo uvedeno kritérium počet odučených hodin a to mně přijde mnohem logičtější. Od 1. do 9. třídy je přece stanoven počet hodin a to by mělo být kritérium, které by bylo spravedlivější.

Co by pro Vaši obec a školu znamenala změna kritéria při rozpočtovém určení daní ze sedmi na devět procent?

Uvítali bychom to. Znamenalo by to pro nás úsporu prostředků například na mzdové náklady údržbáře školy, kterého velmi postrádáme. Nebo by obec nemusela doplácet na mzdy učitelů a práci školníka. Dal by se podpořit rozvoj kroužků a řada dalších potřebných věcí. Za 300 tisíc korun už by se dalo vybudovat i dětské hřiště.

Výzva starostům: Požádejme zákonodárce o zvýšení RUD!

„Starostové, požádejte poslance z vašeho kraje o podporu při projednávání změny rozpočtového určení daní (RUD).“

Máme jedinečnou šanci na vyšší podíl obcí z výběru DPH,“ stojí ve výzvě, jejímiž autory jsou Sdružení místních samospráv a Spolek pro obnovu venkova. Jménem obou organizací, které zastupují

zájmy obcí a měst v regionech se pod výzvu podepsali předseda SMS Stanislav Polčák a předsedkyně SPOV Veronika Vrecionová. Dopisem starosty požádali o podporu návrhu Libereckého kraje

z předložského roku, ke kterému se nyní poslanci vracejí. Konkrétně jde o to, aby se už od roku 2018 podíl obcí na výběru DPH zvýšil ze současných 21,4 % na 23,58 %. „Totožný návrh v Senátu neprošel na konci roku 2015 o jediný hlas. Nyní se k tématu navýšení příjmů obcí v RUD zákonodárci opětovně vracejí a obce a města mají jedinečnou šanci prosadit zvýšení svých příjmů,“ připomíná se v textu výzvy. Pokud návrh Libereckého kraje projde, přinese do pokladen všech obcí a měst částku kolem 8,5 miliard korun ročně navíc. „To znamená v průměru 600 - 700 korun navíc na každého obyvatele,“ vysvětluje se v textu.

Jedinou šancí, jak tohoto letitého cíle dosáhnout, je přimět poslance k projednání a schválení návrhu změny RUD na květnové schůzi. SMS a SPOV proto starosty vyzývají, aby poslance napříč politickým spektrem ve svých krajích oslovili s žádostí o pevné zařazení projednávání tohoto bodu na květnové schůzi do 2. čtení.

JUDr. Stanislav Polčák
předseda, poslanec Evropského parlamentu

Ing. Veronika Vrecionová
předsedkyně

č. j. 1094-SMSČR-2017

SPOLEČNÁ VÝZVA STAROSTŮM:

OSLOVME POSLANCE Z VAŠEHO KRAJE.
MÁME JEDINEČNOU ŠANCI NA VYŠŠÍ PODÍL OBČÍ Z VÝBĚRU DPH

Vážené paní starostky, vážení pánové starostové,
milí přátelé samospráv,

dovolte nám se na Vás takto obrátit společně jménem obou organizací, které zastupují zájmy obcí a měst v regionech – SMS ČR a SPOV, a to s naléhavou výzvou.

Poslanecká sněmovna opětovně projednává změnu rozpočtového určení daní (RUD) - návrh Zastupitelstva Libereckého kraje (ST 791) na zvýšení podílu obcí z výběru DPH. Poslanci se tak vrací k našemu společnému požadavku z předložského roku o navýšení podílu obcí na výběru DPH, konkrétně aby už od r. 2018 podíl obcí ze současných 21,4% byl zvýšen na 23,58%. Totožný návrh v Senátu neprošel na konci r. 2015 o jediný hlas. Nyní se k tématu navýšení příjmů obcí v RUD zákonodárci opětovně vracejí a obce a města mají jedinečnou šanci prosadit zvýšení svých příjmů. Pokud návrh Libereckého kraje bude schválen, přinese do pokladen všech obcí a měst částku kolem 8,5 miliard ročně navíc. To znamená v průměru 600 - 700 Kč navíc na každého obyvatele (u obce s 1000 obyvateli tzn. další příjem 600 tis. - 700 tis. Kč navíc).

Chceme požádat všechny poslance i senátory napříč politickým spektrem o podporu oprávněného požadavku obcí na podíl z výběru DPH, které si stál i po zrušení důchodové reformy ponechal v plné výši. Zároveň nás dle míli všem krajům, které po vlastním zvýšení příjmů oprávněný požadavek obcí podpořily, nejenom předkladatel - Libereckému kraji, ale také Pardubickému kraji, jež podobný návrh rovněž předložil.

Vážení přátelé,

dovolte nám požádat Vás o podporu shora popsanému návrhu Libereckého kraje a vyzvat Vás, abyste oslovili napříč politickým spektrem, nejlépe osobní schůzkou či alespoň oslovením emaily s následující prosbou. Klíčové pro úspěch projednávání návrhu Libereckého kraje je, aby byl projednán na květnové schůzi Poslanecké sněmovny. Chceme proto požádat poslance o pevné zařazení projednávání tohoto bodu na květnové schůzi do 2. čtení. Žádáme Vás také o zpětnou vazbu, s kterou poslancem jste na toto téma hovořili a zda podpoříte pevné zařazení tohoto návrhu do 2. čtení na květnové schůzi (online formulář zde: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdRR3B2LW73IEBo221JHbDxal-1u90yXsPtp200JwGimaw/viewform?c=0&=1&usp=send_form).

Jméno Vám vděční za aktivitu v této věci, protože téma posílení rozpočtu obcí a měst je právě v této době naléhavé, když si uvědomíme, kolik veřejných potřeb samospráv nebude možno financovat z evropských fondů v tomto období a kolik povinností neustále stát na samosprávě přenechává. Je za to bojovat.

S úctou

Stanislav Polčák
předseda SMS ČR

Veronika Vrecionová
předsedkyně SPOV

V Praze dne 10. dubna 2017

Přílohou:

Návrh zákona Zastupitelstva Libereckého kraje, kterým se mění
zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní,
(zákonem č. 243/2000 Sb.)

§ 4

Daňové příjmy rozpočtu obcí tvoří

- (1) Daňové příjmy rozpočtu obcí tvoří
- b) podíl na 21,4-4% 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,

Zařazení:

Vládní návrh zákona o rozpočtovém určení daní, který jako sněmovní tisk č. 416 ve svém sešlém volebním období projednával v roce 2015 Poslanecká sněmovna, nepředkládal – na rozdíl od kraje - posílení daňových příjmů obcí. Takový návrh pokládá za diskriminační, neboť jak podíl krajů, tak ale i podíl obcí na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) byl snížen o třetinu od 1. ledna 2012 v souvislosti se zajištěním druhého pilíře důchodové reformy. V současnosti již byl druhý pilíř důchodové reformy zrušen (viz zákon č. 376/2015 Sb.), navýšení podílu DPH se ale dle předkladatele nepochopitelně mělo stát jen výstředním korektivním opatřením – kraj.

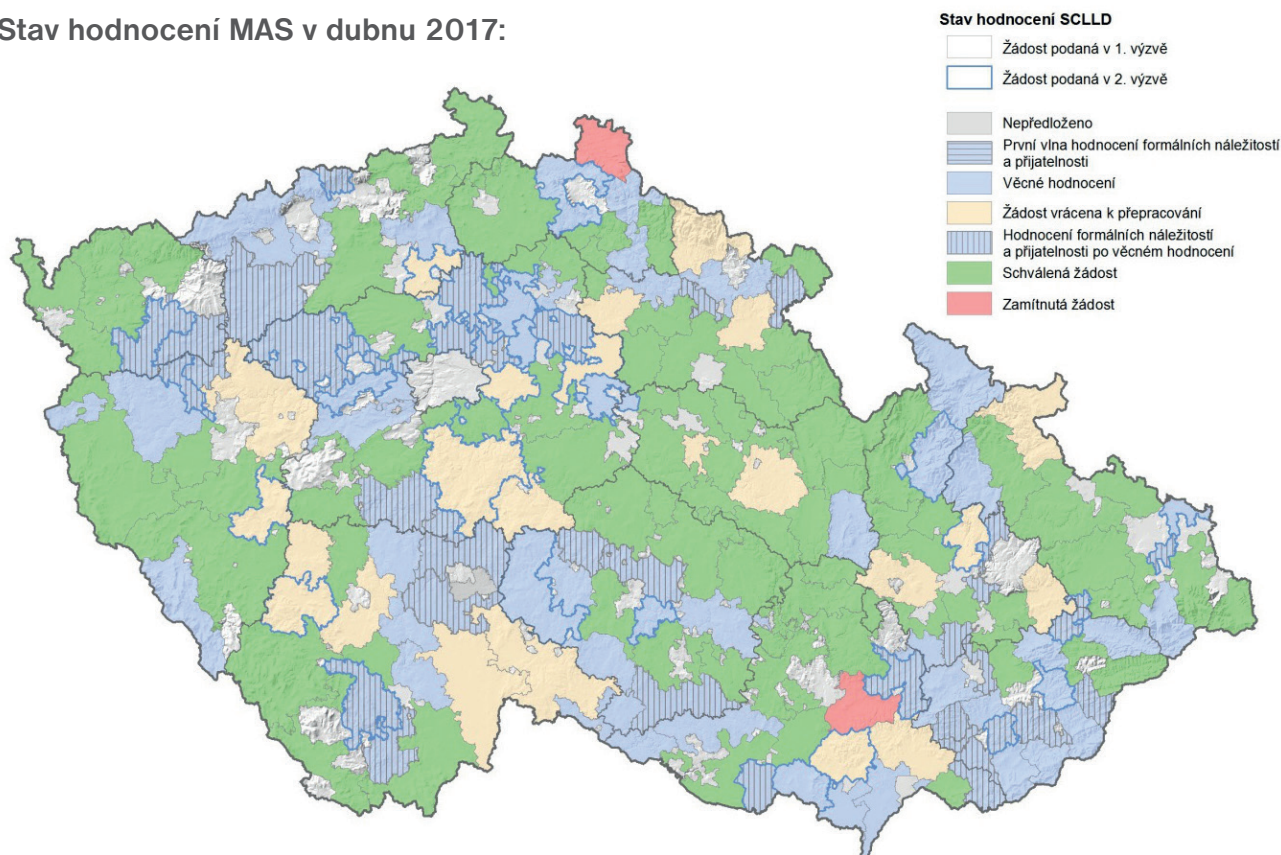
Zvýšení podílu obcí z 20,83 % na 21,4 %, který bylo schváleno na základě pozemkového návrhu horní komory Parlamentu ČR, přitom nebyl povolen za dostatečné. Obce a města v důsledku výše popsané změny v roce 2012 přišly o 4,5 miliardy korun, kraje o 1,9 miliardy korun. V roce následujícím podle výpočtů Ministerstva financí se obce a města musely obejít bez 4,8 miliardy korun, kraje pak o 2 miliardy. Je zřejmé, že takovéto samosprávy státní v minulých letech výrazně ztratily, které v případě obcí a měst vládní návrh ještě předkládal – a přejít senátní pozemkový návrh popisující problém pouze zrušením, když návrhy senátních výborů – Výbora pro hospodářství, zemědělství a dopravu č. 129 ze dne 1.12.2015 či Výbora pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí č. 76 ze dne 23.11.2015 schválený plénum senátu nebyly v Senátu schváleny. Zrušení, který přijala následně také Poslanecká sněmovna, nelze pokládat za dostatečnou nápravu předchozích změn financování samospráv v souvislosti se zrušením a následným snížením druhého pilíře důchodové reformy. Předložení návrhu na změnu větší obcí a městům neproveditelný a diskriminační star napravení.

SMS ČR znepokojují průtahy při hodnocení strategií MAS

Předsednictvo SMS ČR vyjádřilo znepokojení nad dlouhodobými průtahy a zpožděním schvalování strategií místních akčních skupin (MAS), které z hlediska svých cílů představují perspektivu udržitelného rozvoje venkova 2014-2020.

Stav hodnocení MAS v dubnu 2017:

V rámci programového období 2007-2013 podpořily MAS necelých 10 tisíc projektů za 4,7 miliardy Kč. Pro programové období 2014-2020 je alokováno 14,5 miliardy Kč ze 4 programů ESIF na projekty v jejich území. Přestože je již rok 2017 a programové období trvá čtvrtým rokem, doposud nebyl podpořen ani jeden projekt. Jen několika šťastlivcům z řad MAS se nyní podařilo otevřít první výzvy.

Důvodem tohoto zpoždění a ohrožení čerpání finančních prostředků přes MAS, ale i ohrožení samotné existence některých z nich způsobil komplikovaný proces

hodnocení strategií komunitně vedeného místního rozvoje, které jednotlivé skupiny pečlivě zpracovávají.

Stav schvalování strategií CLLD byl k 10. březnu tohoto roku 62 tj. zhruba jen 1/3 ze všech podaných strategií.

Proces hodnocení a schvalování strategií trpí vysokou mírou administrativní náročnosti, která je jedním z faktorů

zásadního nedodržování termínů v procesu celého hodnocení. V praxi to znamená, že jednotlivé fáze a kola hodnocení trvají podstatně déle, než stanovuje metodický pokyn MMR.

V důsledku toho venkovští aktéři, především obce či malí a střední podnikatelé, stále čekají na první výzvy v územích svých MAS, které musí navíc řešit svůj chod z jiných zdrojů, jakými jsou příspěvky od členů (hlavně od obcí), půjčky či forma nezištné pomoci soukromých osob a obcí. Prostředky na chod MAS totiž souvisejí s implementací programů ESIF a lze je čerpat až poté, co jednotlivé strategie CLLD prodou prvním kolem věcného hodnocení.

Předsednictvo SMS ČR tento stav řešilo na svém řádném jednání již na

Místní akční skupiny (MAS) jsou...

...neziskové organizace, které založili zástupci obcí, podnikatelů a neziskových organizací za účelem rozvoje venkovského území. Pracují na základě metody LEADER/CLLD, která se zakládá na principu „bottom-up“, tedy ze zdola nahoru. Základem metody je důraz na definování potřeb a priorit v území v závislosti na požadavcích jeho obyvatel a subjektů, které v něm působí. V současné době pokrývá téměř celé venkovské území ČR 180 MAS.

Seznam MAS se schválenou SCLLD:

1. MAS 21, o.p.s.
2. MAS Region Kunětické hory, z.s.
3. MAS Holicko, o.p.s.
4. MAS Brána Písecka, z.s.
5. MAS Regionu Poodří, z.s.
6. Společná CIDLINA, z.s.
7. MAS POHODA venkova, z.s.
8. Prostějov venkov o.p.s.
9. Přemyslovské střední Čechy o.p.s.
10. MAS Opavsko z.s.
11. MAS Moravská cesta, z. s.
12. MAS Jablunkovsko, z. s.
13. MAS Sokolovsko o.p.s.
14. MAS Dolnobřežansko o.p.s.
15. MAS Moravský kras z.s.
16. Lípa pro venkov z. s.
17. MAS Pošumaví, z.s.
18. Hradecký venkov o.p.s.
19. Havlíkův kraj, o.p.s.
20. MAS Třešsko, o.p.s.
21. MAS Podbrněnsko, spolek
22. MAS Pobeskydí, z. s.
23. MAS PODBRDSKO, z. s.
24. Královská stezka o.p.s.
25. MAS Broumovsko+, z. s.
26. MAS Labské skály, z. s.
27. MAS Bohdanečsko, z. s.
28. MAS Boskovicko PLUS, z. s.
29. MAS Brdy, z.ú.
30. MAS Valašsko – Horní Vsacko, z.s.
31. MAS Železnohorský region, z.s.
32. Podhůří Železných hor o.p.s.
33. MAS Horní Pomoraví o.p.s.
34. MAS Český les, z. s.
35. MAS Hlinecko, z. s.
36. MAS Podlipansko, o.p.s.
37. MAS Podchlumí, z. s.
38. MAS ORLICKO, z.s.
39. MAS Zubří země, o.p.s.
40. MAS POLIČSKO z.s.
41. MAS Partnerství venkova, z. s.
42. MAS Brána Brněnska, z.s.
43. Sdružení SPLAV, z.s.
44. MAS – Partnerství Moštěnka, o.p.s.
45. MAS Hrubý Jeseník, z.s.
46. MAS Krušné hory, o.p.s.
47. LAG Podralsko z. s.
48. MAS Šumavsko, z.s.
49. MAS Uničovsko, o.p.s.
50. MAS Znojemské vinařství, z.s.
51. MAS Sdružení Růže z.s.
52. MAS Rozkvět, z.s.
53. OSLAVKA o.p.s.
54. MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastice z.s.
55. MAS Mohelnicko, z.s.
56. MAS Radbuza, z.s.
57. MAS Hlučínsko z.s.
58. MAS „Přiděte pobejt!“ z. s.
59. MAS Svitava z. s.
60. Brdy – Vltava o.p.s.
61. MAS Český sever, z.s.
62. MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.
63. MAS Lašsko, z. s.
64. O. p. s. pro Český ráj
65. MAS Aktivios, z.s.
66. MAS Střední Vsetínsko, z. s.
67. MAS Lanškrounsko, z.s.
68. SERVISO, o. p. s.
69. MAS Hanácké Království, z.s.
70. MAS Bobrava, z.s.
71. MAS Achát z.s.
72. MAS Říčansko o.p.s.
73. MAS Strážnicko, z.s.
74. MAS Brána Vysočiny, z.s.
75. NAD ORLICI, o.p.s.
76. Podhorácko, o.p.s.

Zdroj: NS MAS

Celkový stav hodnocení strategií CLLD podle jednotlivých krajů, stav k 21. 4. 2017

Kraj	Počet MAS	Žádosti	Schváleno k 21. 4.	% kraje k 21. 4.
Středočeský	27	38	8	30%
Pardubický	13	13	10	77%
Královéhradecký	15	15	8	53%
Liberecký	6	7	3	50%
Ústecký	8	9	3	37%
Karlovarský	5	6	3	60%
Plzeňský	9	9	4	44%
Jihočeský	17	17	4	24%
Jihomoravský	18	18	8	44%
Olomoucký	16	18	8	50%
Moravskoslezský	12	13	7	58%
Zlínský	18	21	2	11%
Vysočina	16	17	8	50%
Celkem	180	201	76	42%

sklonku minulého roku a je jím velmi znepokojeno. Zaujalo proto následující stanovisko:

Předsednictvo SMS ČR poukazuje na trvalé a dlouhodobé zpoždění při schvalování strategií MAS ze strany MMR. Několikaleté zpoždění a průtahy při hodnocení strategií jednotlivých MAS vedou k ekonomickému kolapsu MAS a tím k zásadnímu ohrožení čerpání prostředků programového období 2014 - 2020 na venkově. Zachování silně redukováných týmů MAS dnes leží plně na bedrech obcí, které obvykle poskytují jednotlivým MAS půjčky. Upozorňujeme, že způsob hodnocení projektů SCLLD ze strany MMR je nepružný a způsobuje dlouhodobé prodlevy. Žádáme o změnu této praxe.

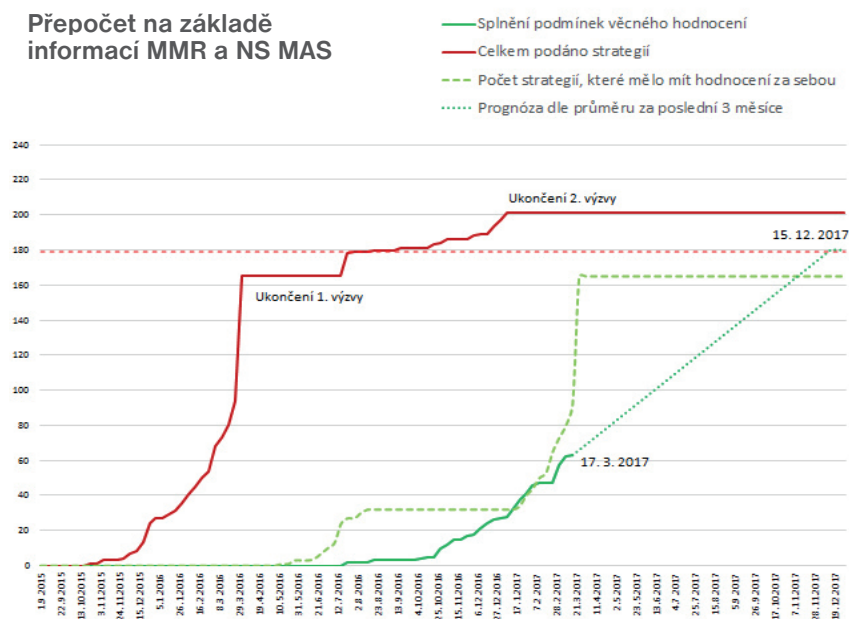
Je nutné si uvědomit, že pro malé obce je mnohdy čerpání finančních prostředků EU prostřednictvím MAS jediným způsobem, jak při svém rozvoji využít programy ESIF.

Proto je nutné nastavit veškeré procesy co nejefektivněji při maximální míře funkčnosti a koordinovanosti všech postupů.

Samotný model, kdy MAS nemůže ve svých strategiích nastavit podmínky pro čerpání podpor na všechny klíčové potřeby v území, ale jen na jejich velmi omezené spektrum, je v rámci zemí EU bezprecedentní. Strategie má totiž vždy vznikat zdola nahoru, přičemž každé území má svůj „recept rozvoje“ přirozeně jinde.

Přes všechny popsání těžkosti SMS ČR dlouhodobě podporuje spolupráci obcí a participaci obcí v MAS. Bylo by kardinální chybou, kdybychom nyní proces zpožděného startu nového programovacího období 2014-2020 takto paralyzovali a neumožnili MAS podpořit z evropských prostředků alespoň nejdůležitější investice v prostředí venkova. Vyzýváme proto MMR k rychlému završení tohoto procesu v souladu s potřebami rozvoje našich regionů.

Přepočítání na základě informací MMR a NS MAS

Zdroj: NS MAS ČR

Pro malé obce může být nový odpadový zákon likvidační, říká Milan Kazda, starosta obce Kněžice na Nymbursku

Povinnost třídit BIO odpady mají obce od roku 2015. Přinutila je pořídit si kontejnery nebo speciální popelnice a zabývat se tímto tématem.

Rád bych se podělil o zkušenosti v odpadovém hospodářství, kterých jsme dosáhli za posledních deset let v obci Kněžice na Nymbursku. Počet obyvatel naší vsi balancuje na hranici 500, máme tři místní části, kterými jsou Kněžice, Dubečno a Osek. Byť jistě nepatříme ke špičkově třídícím obcím v ČR a třídění odpadů se věnujeme asi jako ty ostatní, s BIO odpady jsme začali už v roce 2008. Počátky byly složité. Předcházely nekonečné debaty o tom proč a nač. Čas ale přinesl odpovědi na většinu dotazů sám právě díky výsledkům třídění.

BIO nám od roku 2008 narůstá o zhruba pět tun ročně a přibližně o toto množství nám ročně klesá komunální odpad. Sklo, papír a plasty měly mírně vzestupnou tendenci do roku 2016, kdy jsme od 1. ledna zahájili měsíční pytlový svoz plastů. Žluté kontejnery přitom zůstaly v původním množství. Po prvním roce se patrně projevila skutečnost, že čím blíže je možné odpad odkládat, tím lépe třídíme. Z 14 tun vyříděných plastů za rok nám množství stoupl na 19 tun. Díky tomuto výsledku jsme letos k modrým kontejnerům na papír přidali také modré popelnice, které se sváží jednou za dva měsíce, a očekávám opět nárůst.

Tyto řádky píšou především kvůli návrhu nového zákona o odpadech, který počítá

s nárůstem poplatků za skládkování komunálního odpadu v návaznosti na jeho vyříděné množství.

Nastartovat třídění je složitý a dlouhodobý proces, který striktní sankce nevyřeší

Problém budou mít zejména malé obce, kde jsou starostové zpravidla neuvolnění, stíhají jen s vypětím sil přenést se přes byrokratickou bariéru, která každým rokem narůstá, a zvládají se věnovat jen tomu nejnějnějšímu.

Obec Kněžice získala v roce 2014 titul Vesnice roku Středočeského kraje. Energeticky samostatná ves má dokonale promyšlené ekonomické hospodaření. Přes 10 let zde funguje centrální výtopna a bioplynová stanice. Vyrábí bioplyn, elektřinu, ohřívá vodu na vytápění většiny obce. Obyvatelé ušetří za topení, nemají starosti s přikládáním, skladováním uhlí nebo dřeva a odpadají také náklady na pořízení kotle. Elektriku berou sice ze sítě ČEZ, ale stanice vyrobí podstatně více energie, než domácnosti spotřebují, a proto je obecní rozpočet v plusu.

Nastartovat v obci třídění je složitý a dlouhodobý problém, který asi žádný zákon nevyřeší striktními sankcemi. Z toho mám osobně největší strach. Neboť navrhované zvyšování skládkového poplatku při nedoručení třídění může být pro některé obce likvidační.

Vesnické spolky a EET

Ministerstvo financí vážně uvažuje o zvýšení limitu pro spolky, či dokonce o úplném zproštění povinnosti mít EET pro výdělečnou vedlejší činnost spolků. Zaznělo to 20. dubna na konferenci Vesnické spolky a EET. Ukázalo se totiž, že v EET zatím nemá jasno ani samotný zákon. Zástupci rybářských sdružení nebo sportovních klubů by se zatím spokojili alespoň s jasným vysvětlením, na co se v jejich činnosti evidence tržeb vztahuje a na co ne. Konference oslovila kolem 200 starostů.

Dluhová kalkulačka obcí

Ministerstvo financí na svých internetových stránkách zveřejnilo kalkulačku, na níž si mohou starostové i občané snadno ověřit, zda jejich obec plní tzv. dluhové pravidlo podle nového zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Svou obec najdete v aplikaci <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/kraje/> tak, že si kliknete na kraj, potom se pod kartogramem rozvine vyhledávač dle obcí. Kliknutím na Vaši obec uvidíte hlavní informace o rozpočtu..

Také se po volbách divíte? Více kandidátních listin může v malé obci natropit pěkný chaos

Komunální volební systém patří v České republice k těm složitějším.

Problém nastává zejména při rozdělování hlasů na mandáty. Přestože volbou konkrétních osobností volič zdánlivě podpoří svého kandidáta, mandáty se stále přidělují zejména na základě pořadí na kandidátní listině. K přednostnímu přidělení mandátu dochází pouze v případě, že kandidát získal nejméně o 10 % hlasů více, než byl průměr hlasů na jednoho kandidáta této strany. Dle současné zákonné úpravy tedy občan hlasuje v první řadě pro určitou kandidátní listinu, nikoliv přímo pro konkrétního kandidáta. Bylo by možné tento systém zjednodušit?

České obce čekají v roce v 2018 další komunální volby a s nimi se znovu otevírá problematika sestavování kandidátních listin. Pro výběr demokratické reprezentace obyvatel i těch nejmenších obcí je klíčovou záležitostí. Tak třeba pro Lišice, vísku do 200 obyvatel, která se nachází severozápadně od Chlumce nad Cidlinou. O svou zkušenost s více kandidátními listinami se podělil její starosta Pavel Kolenčík.

Model více kandidátních listin začal za vedení předchozího starosty. V době, kdy byl o funkci v zastupitelstvu Lišic velký zájem. Lišice a sousedící území Lišiček tvoří spojenou obec. Přestože Lišičky pod Lišice spadají přes čtyřicet let, přetrvává mezi oběma částmi kromě spolupatričnosti i určitá přátelská rivalita. V duchu

těchto vzájemných vztahů byly sestaveny i kandidátní listiny ve volbách do obecního zastupitelstva. V roce 2006 Lišice sestavily sdružení šesti nezávislých kandidátů, Lišičky sdružení pěti nezávislých kandidátů a jeden kandidát kandidoval samostatně.

Komunální volební systém však patří k těm nejsložitějším v České republice. Na volebním lístku lze označit jednu celou volební stranu a v takovém případě dostává všechny hlasy označená strana. Lze označit konkrétní kandidáty napříč stranami, i v tomto případě však připadají hlasy zejména straně. Lze použít i kombinaci zmíněných způsobů, tj. označit jednu stranu jako celek a zároveň vybrat jednotlivé kandidáty jiné strany. Pokud má tedy obec sedm zastupitelů a volič zaškrtně jednoho konkrétního kandidáta strany X a kandidátní listinu strany Y, strana X získá jeden a strana Y šest hlasů.

Problém nastává zejména při rozdělování hlasů na mandáty. Hlasy, které obdrží strana jako celek se počítají s těmi, které získali jednotliví kandidáti. V první řadě jsou výsledky hlasování zpracovávány tzv. D'Hondtovou metodou.

Výsledek strany se dělí postupně řadou lichých čísel, dokud nejsou všechny mandáty rozděleny. Takto vypočítané podíly se seřadí podle velikosti až do počtu mandátů, které mají být v zastupitelstvu přiděleny. Na základě toho je znám počet mandátů pro jednotlivé strany.

Přestože volbou konkrétních osobností volič zdánlivě podpoří svého kandidáta, mandáty se stále přidělují zejména na základě pořadí na kandidátní listině. K přednostnímu přidělení mandátu dochází pouze v případě, že kandidát získal nejméně o 10 % hlasů více, než byl průměr hlasů na jednoho kandidáta této strany. Dle současné zákonné úpravy tedy občan hlasuje v první řadě pro určitou kandidátní listinu, nikoliv přímo pro konkrétního kandidáta.

Bylo by možné tento systém zjednodušit? Za nejspornější systém pro voliče považuje starosta Lišic Kolenčík stav, kdy každý kandiduje sám za sebe. Ten však sebou přináší závažné administrativní překážky vyplývající ze zákona o volbách do zastupitelstev obcí (č. 491/2001 Sb.). Nezávislý kandidát či sdružení nezávislých kandidátů musí ke své kandidátní listině přiložit petici podepsanou voliči, kteří podporují jejich kandidaturu. Počet potřebných podpisů je stanoven přílohou k zákonu, požadavky na nezávislého kandidáta jsou pak odstupňovány podle velikosti obce. Cílem je ujistit se, že má kandidát o kandidaturu a dění v obci vážný zájem.

Lišice model více kandidátních listin po komunálních volbách v roce 2006 opustily a nepřiklonily se ani k systému nezávislých kandidátů. Nejlepším modelem se jim ukázala být jednotná kandidátní listina. Při ní není třeba aplikovat d'Hondtovu metodu a kandidáti jsou voleni zejména na základě pořadí na kandidátní listině. V současné době se pořadí kandidátů v Lišicích vždy losuje a z přibližně deseti zájemců se tvoří sedmičlenné zastupitelstvo se dvěma náhradníky. Tento způsob se osvědčil nejlépe, a obec ho neváhá použít i v nadcházejících volbách.

Pavla Krausová

Dětským táborům v blízkosti řek hrozí konec. Kvůli striktnímu výkladu vodního zákona

Tábor u řeky? Letní idylka, na kterou se bude možná už jen s nostalgií vzpomínat. Kvůli dikci vodního zákona a příslušnému výkladu Ministerstva životního prostředí totiž organizátorům hrozí, že už je neuspořádají. K výraznému snížení dětských táborů v blízkosti řek má dojít na území mnohých menších obcí.

Ustanovení, které zakazuje v aktivních zónách záplavových území kolem řek zřizovat kempy a tábory si všimlo SMS ČR, které na aktuální situaci zareagovalo 21. dubna uspořádáním tiskové konference ve Sněmovně. Orgány ochrany životního prostředí a úřady některých obcí totiž kvůli tomu nechtějí tyto tábory povolovat.

Sdružení místních samospráv ČR zejména poukazuje na příliš přísné hodnocení dočasných stanových táborů, které údajně při povodňové situaci mohou zhoršovat průběh povodně.

Podle předsedy pracovní skupiny SMS ČR pro strategický rozvoj a starosty Kamýka nad Vltavou Petra Halady se problém v současné době dotýká asi 40 táborů a další se objevují.

„Ustanovení obsahuje jedno z povodňových opatření vodního zákona § 67 odst. 2 písm. d) zákona č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů. Píše se v něm doslova, že v aktivní zóně záplavových území je zakázáno zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení,“ uvedl Petr Halada, který shodou okolností sám už 36 let dětské tábory organizuje. Problém podle něj spočívá ve striktním přístupu některých větších obcí, které mají nad povolováním dětských táborů u řek povolovací pravomoc. „Nyní podporujeme úsilí České rady dětí a mládeže, senátorky Miluše Horské a dalších partnerů o změnu striktního výkladu. Diskusi je nakloněno i ministerstvo životního prostředí a ministerstvo zemědělství,“ sdělil Halada novinářům. Deník.cz již v této souvislosti oslovil Ministerstvo životního prostředí. Jeho mluvčí Petra Roubíčková sdělila, že zákon v součas-

né době již umožňuje stanování v aktivních záplavových zónách, ale zakazuje umísťování zázemí tábora v těchto zónách. „Je to z bezpečnostních důvodů, protože pokud se části tohoto zázemí dostanou do koryta řek, tak to zhoršuje průběh povodně. Je to extrémně rizikové,“ uvedla pro média. Poukázala na to, že obce jsou povodňovými orgány a jsou odpovědné za průběh protipovodňových opatření. „My je v tom chápeme, že jsou s ohledem na klimatickou změnu, která stále častěji vyvolává extrémní počasí, obezřetné a nechtějí uvádět samotné táborníky nebo své občany v extrémní riziko,“ dodala mluvčí.

Sdružení místních samospráv ČR zejména poukazuje na příliš přísné hodnocení dočasných stanových táborů, které údajně při povodňové situaci mohou zhoršovat průběh povodně. Takové tábory se přitom staví pouze ze stanů a příslušenství, které lze v případě povodňového nebezpečí velice rychle odstranit. Až dosud tato praxe běžně fungovala,“ řekl Petr Halada s tím, že vývoj situace bude nyní SMS nadále monitorovat a zasazovat se o co nejmenší omezení konání dětských letních táborů. „Dětské tábory jsou přece nedílnou součástí letního období na venkově. Byla by velká škoda, kdyby tato tradice zanikla,“ dodal.

Zástupcům malých obcí přinášíme návod, jak lépe pracovat

Tým Roku v obci představuje další projekt na podporu vzdělávání volených zástupců obcí 1. typu

Pomoc pro starosty, která jim má ulehčit a zkvalitnit práci, přináší tým projektu Rok v obci v podobě nové aktivity s názvem **Podpora vzdělávání volených zástupců obcí 1. typu**. Plán doporučuje množství zajímavých tipů, jak dobře vykonávat funkci starosty, místostarosty či zastupitele.

Tým projektu **Rok v obci** (www.rokvobci.cz) navazuje na svou předešlou práci. Nový projekt financuje z Operačního programu zaměstnanost. „Na základě ohlasů a zpětné vazby Roku v obci jsme chtěli připravit pro starosty nadstandardní balíček produktů, který ulehčí a zkvalitní jejich práci. Předností oproti nabídkám jiných organizací je jeho přímé zaměření na problematiku obcí 1. typu a úzké propojení s praxí,“ vysvětluje místopředseda SMS ČR Jan Sedláček, který má roli zodpovědného zástupce a odborného garanta. „Všechny produkty se navíc starostům nabízejí zdarma. Díky využití e-learningů, webinářů i elektronických aplikací budou aktivity průběžně přístupné také dalším voleným zástupcům obcí 1. typu,“ dodává.

Vzdělávací program si nejprve vyzkouší ve čtyřech krajích

Účastníci budou mít k dispozici program základního i navazujícího vzdělávání. Prezenční kurzy a navazující e-learningy obsahují praktické informace rozdělené do 13 oblastí, jež zahrnují: **zákon o obcích a související předpisy, veřejné finance, dotace, majetek obce, evidence obyvatel, ochrana**

osobních údajů, stavební zákon, občanský zákoník, zákoník práce, správní řád, kontrolní řád, školství, životní prostředí, sociální oblast, oblast dopravy, krizové řízení. Novou pomůckou pro starosty mají být aplikace správní řízení a jednání zastupitelstva obce.

Pilotní ověření nově připraveného programu vyzkouší nejprve čtyři vybrané kraje – Pardubický, Jihomoravský, Zlínský a Kraj Vysočina. Školení základního stupně se v těchto krajích uskuteční letos na podzim. Navazující cyklus pokračuje na podzim roku 2018. „Naším cílem je, aby se tento způsob vzdělávání stal po ukončení uvedeného pilotního projektu standardem pro úvodní i průběžné vzdělávání starostů a dalších volených zástupců obcí prvního typu,“ řekl Jan Sedláček.

Na semináře nemusíte jezdit. Stačí být on-line a můžete mluvit i s právníkem

Většina starostů bojuje s časem a osobní účast na seminářích ve vzdálenějších místech je pro mnohé komplikovaná. „Proto jsme se rozhodli pro realizaci webinářů, tzn. on-line seminářů, které se věnují změnám v oblasti legislativy, aktualizaci zákonů, vyhláškám a dalším potřebným tématům,“ uvedl dále garant projektu s tím, že jednou

měsíčně mohou připojení účastníci počítat také s diskusí s právníkem, který zodpoví jejich dotazy. Zápisy z webinářů budou uloženy na webu Rok v obci pro vzdělávání dalších zájemců, kteří webinář v konkrétní dobu nestihli absolvovat. Dotazy právníkovi mohou zástupci obcí průběžně pokládat i prostřednictvím e-mailu.

Databáze a příručka příkladů dobré praxe – užitečná inspirace

Chcete ve své obci realizovat letní kino nebo třeba univerzitu třetího věku? Prvními příklady podobných úspěšně realizovaných projektů se již nyní můžete inspirovat na webu Rok v obci (www.rokvobci.cz). Zde máte rovněž možnost sdílet s ostatními vlastní zajímavé projekty a postupy řešení. Z vybraných příkladů bude ve finále připravena příručka, která následně poputuje do všech obcí 1. typu.

Webová platforma pro zapojování klíčových aktérů místního rozvoje

Portál Rok v obci se rozšíří o novou platformu, kde organizace z řad NNO, škol, veřejných odborných institucí odprezentují své aktivity a služby zaměřené na obce. Zároveň bude možné zadat svůj požadavek či poptávku, portál umožní komunikaci mezi obcemi a partnery, která povede například k doporučení dobrých služeb a referencí.

Univerzita starosty

Pro aktivní starosty připravili autoři projektu ještě něco navíc. Mohou se zúčastnit stáže ve vybraných obcích a to formou třídního setkání. Souviset má se všemi předcházejícími aktivitami. Na programu jsou semináře z oblasti legislativy, praktické využití metod kvality VS, ověřených kvalitních postupů, zapojování partnerů do rozvoje obce. Praktický výcvik metod prezentačních dovedností, komunikace, vyjednávání, práce s webovými aplikacemi, které budou umístěny na portálu Rok v obci.

První Univerzita starosty se uskuteční již v květnu v RS Trnava nedaleko Kašavy – vítězné obci soutěže Vesnice roku 2016. Aktivitu projektu a aktuální informace sledujte na www.rokvobci.cz.

Projekt „Podpora vzdělávání volených zástupců obcí 1. typu“ reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_033/0002997 je financován z EU.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Novela autorského zákona už nabyla účinnosti. Do legislativního procesu zasáhlo i SMS ČR

Dlouho očekávaná novela autorského zákona č. 121/2000 Sb nabyla 20. dubna účinnosti. Ve Sbírce zákonů ji najdete od 5. dubna pod č. 102/2017 Sb. Do legislativního procesu významně zasáhlo i SMS ČR. Jaké jsou nejdůležitější změny pro obce?

SMS ČR se aktivně zapojilo do legislativního procesu a vývoj novely po celou dobu jejího vzniku bedlivě sledovalo. 22. září dokonce uspořádalo demonstraci před sídlem největšího kolektivního správce OSA a před sídlem ministerstva kultury. Zejména ve spolupráci s poslanci Petrem Gazdíkem a Františkem Váchou se pak Sdružení povedlo připravit a prosadit pozměňovací návrhy, jež znemožňovaly především skokové zdražování autorských poplatků a snižovaly byrokratickou zátěž spojenou s vyřizováním autorských práv.

Novela zákona v oblasti kolektivní správy vychází především z evropské směrnice o kolektivní správě, jejíž transpozicí by mělo dojít ke sjednocení a harmonizaci pravidel výkonu kolektivní správy autorských práv napříč EU. Hlavními cíli směrnice je transparentnost a finanční kontrola.

1. Odměňování

Sazby odměn, vybíraných kolektivními správci stanoví buď autorský zákon, nebo sazebník kolektivního správce. Tyto sazby jsou vždy uvedeny bez daně z přidané hodnoty. Sazby musí vycházet z objektivních a nediskriminačních kritérií a být ve vztahu k těmto kritériím přiměřené. Při stanovení sazeb odměn sazebníkem se přihlíží k mnoha kritériím. Zejména k účelu, způsobu, rozsahu a okolnostem užití předmětu ochrany.

Zda k užití předmětu ochrany dochází při výkonu podnikání nebo jiné výdělečné činnosti nebo zda dochází k přímému nebo nepřímému hospodářskému prospěchu. Přihlíží se k charakteru a specifikům místa nebo oblasti, ve které dochází k užití předmětu ochrany (SMS ČR provedlo v rámci placení poplatků průzkum, kterého se účastnila města, obce a neziskové organizace v těchto subjektech působící. Z tohoto průzkumu vyplynulo, že obcím mimo jiné vadí, že poplatky jsou vybírány i za nevýdělečné akce. Doufáme tak, že tato podmínka bude mít při rozhodování o výši poplatku podstatnou váhu).

Dalším kritériem je počet osob, jimž bylo dílo sděleno (toto je podmínka, která není zejména při pořádání nezaplatitelných akcí pro širokou veřejnost snadno zjisti-

teľná). A k hospodářské hodnotě služeb, poskytovaných kolektivním správcem. Ve všech těchto případech uveřejňuje Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“) platné sazebníky na svých internetových stránkách.

Postup sjednávání některých sazebníků

Při postupu sjednávání některých sazebníků je kolektivní správce povinen do 31. srpna uveřejnit návrh sazebníku spolu se zdůvodněním na svých internetových stránkách. V této lhůtě předloží návrh sazebníku právnickým osobám sdružujícím příslušné uživatele předmětů ochrany, pokud se takové osoby u kolektivního správce přihlásily. Aby byl návrh těmto osobám předložen, musí prokázat, že sdružují vyšší než zanedbatelný počet uživatelů. Tyto osoby kolektivní správce vyzve k vyjádření k tomuto návrhu. Ve stejné lhůtě je kolektivní správce povinen zaslat návrh sazebníků se zdůvodněním ministerstvu. Osoby, kterým je sazebník takto zaslán mohou proti tomuto návrhu uplatnit námítky a kolektivní správce je povinen do dvou měsíců důvody příslušných námitek projednat.

Změny výše poplatků

Hodlá-li kolektivní správce zvýšit sazbu odměny oproti její předchozí výši o více než míru inflace v roce předcházejícím roku, pro nějž má platit nová výše sazby odměny, je kolektivní správce povinen ke sjednání sazebníku získat předchozí souhlas ministerstva. Účastníky řízení o vydání souhlasu jsou kolektivní správce a osoby, které proti zvýšení sazby odměny uplatnily včas námítky. Ministerstvo souhlas nevydá, pokud zvýšení sazby odměny nevychází z objektivních a nediskriminačních kritérií nebo pokud není ve vztahu k těmto kritériím přiměřené. Nezíská-li kolektivní správce požadovaný souhlas ministerstva, může navýšit sazbu odměny při dodržení podmínek (objektivní a nediskriminační kritéria) a zároveň nesmí být sazba zvýšena o míru vyšší, než jaká je míra inflace.

Za míru inflace v roce se rozumí přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen zboží a služeb za domácnosti celkem vyjádřený procentní změnou průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích mě-

síců, vyjádřená v procentech, zveřejněná každým kalendářním rokem ČSÚ za rok předcházející.

Pokud některá z osob, oprávněná uplatnit námítky, tyto námítky proti návrhu sazebníku uplatní včas, považuje se návrh sazebníku vůči ní za neodsouhlasený. To platí obdobně vůči uživatelům v této nesouhlasící osobě sdruženým nebo jí zastoupeným. Vůči ostatním uživatelům se návrh sazebníku považuje za odsouhlasený. Kolektivní správce je povinen s nesouhlasící osobou ve lhůtě 2 měsíců projednat důvody jejího nesouhlasu. Pokud po uplynutí této lhůty nedoručí k dosažení shody na sazebníku, jsou nesouhlasící osoba a dotčený kolektivní správce povinni bez zbytečného odkladu předložit žádost o zprostředkování sjednání sazebníku. Pokud nedoručí ke sjednání sazebníku postupem pomocí zprostředkování, je nesouhlasící osoba anebo kolektivní správce oprávněn podat návrh soudu na rozhodnutí sporu o určení sazby odměny uvedené v návrhu sazebníku.

Stručně řečeno, kolektivní správci nemohou poplatky libovolně meziročně zvyšovat oproti jejich předchozí výši o více než meziroční inflaci bez předchozího souhlasu ministerstva. Pokud ministerstvo souhlas neposkytne, mohou se poplatky zvýšit pouze o míru meziroční inflace.

2. Připomínky, reagující na skokové zvýšení poplatků kolektivními správci

Do novely autorského zákona se podařilo vložit pomocí pozměňovacího návrhu poslance Gazdíka hned celý bod. Reaguje na skokové zvýšení poplatků kolektivními správci, zejména Ochranným svazem autorským a DILIA. Uvádí se v něm, že **pokud kolektivní správce přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zveřejní návrh výše odměn nebo návrh způsobu jejich určení, přičemž tento bude platný pro období platné po nabytí jeho účinnosti. A pokud nárůst sazeb v tomto návrhu bude oproti předchozímu sazebníku vyšší než trojnásobek inflace za období tří úplných kalendářních let předcházející období, pro nějž má nová výše platit, je povinen získat pro období po nabytí účinnosti tohoto zákona souhlas Úřadu pro ochranu hospodářské sou-**

těže. Úřad zejména přihledne k tomu, zda nedochází ke zneužití dominantního postavení a dále například k tomu, zda k užití předmětu ochrany dochází při výkonu podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, zda dochází k hospodářskému nebo obchodnímu prospěchu, k charakteru a specifickým místu nebo oblasti, ve které dochází k užití předmětu ochrany.

Do doby, než získá tento souhlas, se lze ve sporu ohledně ochrany práva duševního vlastnictví účinně dovolávat jen sazeb platných v posledním předchozím sazebníku odměn, navýšených nejvýše o trojnásobek inflace, ledaže kolektivní správce prokáže,

že sazba v takovém sazebníku uvedená je zcela zjevně nepřiměřená k účelu, způsobu, rozsahu a okolnostem užití předmětu ochrany. Zvýšení autorských odměn pro období po 20. 4. 2017 je bez souhlasu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže možné pouze o 4,2%. Toto číslo vzniká na základě souhrnu inflace v období 2014-2016 (1,4%) x 3. Ochranný svaz autorský tedy nemůže pro období po 20. 4. 2017 bez souhlasu UOHS žádat placení autorských odměn.

Toto zákonem nastavené pravidlo platí i v případech, kdy již byly uzavřeny smlouvy

s kolektivními správci ohledně tohoto navýšení. Pokud obec např. s kolektivním správcem uzavřela smlouvu na základě nové skokové sazby, má právo požadovat snížení placených odměn pro období po 20. 4. 2017.

Další instrukce nad rámec výše uvedeného poskytne individuálně Hlavní kancelář SMS ČR prostřednictvím emailu info@smscr.cz. Jedná se o významný úspěch, který přinesla série aktivit SMS ČR. Věříme, že schválená podoba autorského zákona povede k významné kultivaci prostředí kolektivní správy autorských děl.

Události

Vzdělávání pro starosty

SMS ČR připravuje vzdělávací program pro volené zástupce obcí 1. typu. Na půdě fakulty Masarykovy univerzity v Brně se 11. dubna setkali zpracovatelé tohoto programu. Diskutovalo se o obsahu i rozsahu jednotlivých témat. První semináře se uskuteční již letos na podzim ve čtyřech krajích – Pardubickém, Zlínském, Jihomoravském a na Vysočině.

Autorský zákon

Starostové z Ústeckého kraje diskutovali o novele autorského zákona. Zvýšení poplatků některým autorským svazům totiž ohrožuje pořádání venkovských kulturních akcí, shodli se na svém setkání 20. dubna.

Rozpočtový výbor pro větší RUD

Více peněz pro obce? Snad se brzy dočkáme. Přijetí novely předložené zastupitelstvem Libereckého kraje 19. dubna jednomyslně podpořil rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny.

Půl miliardy z MMR pro obce

Venkovské obce do 3 000 obyvatel získají letos od ministerstva pro místní rozvoj 481,5 milionu korun. MMR rozdělí peníze 1 022 žadatelům. Přes 250 milionů korun bude uvolněno na obnovu místních komunikací. Za téměř 160 milionů korun budou vybudována místa pro aktivní a pasivní odpočinek, a to zejména dětská hřiště nebo zahrádky mateřských škol. Dotace dále poputují na opravy 113 drobných sakrálních staveb.

Finále programů EU 2007-2013

Česká republika využila 96,4 % vyjednaných prostředků pro programové období 2007-2013. Konkrétně se jednalo o 24,8 mld. EUR z přidělených 25,8 mld. EUR. Investice z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj tvořily v letech 2007-2013 v České republice 34 % všech vládních kapitálových investic a podílely se na ročním růstu českého HDP ve výši 2 %. Díky investicím v oblasti životního prostředí se vybudovalo 4 526 km nových kanalizačních řadů a postavilo se nebo modernizovalo 147 čistíren odpadních vod. Nově je více než 600 tisíc domácností připojeno na vodovody a moderní kanalizaci, což přispívá ke kvalitnějšímu životnímu prostředí v České republice.

Turów a spodní vody

Jen na dohled od hranic Libereckého kraje se na polské straně nachází povrchový důl Turów. Zanedlouho dosáhne úrovně 30 metrů pod hladinou Baltu. Podzemní vody na české straně nebezpečně klesají vlivem těžby. I toto vážné téma projednávali v březnu starostové v Liberci.

Jak to bude s odpady

Vývoj okolo nové odpadové legislativy pozorně sledujeme. Věříme, že petice starostů proti novému zákonu o odpadech ukončí jeho nejistou a kritizovanou přípravu. Je třeba vyčkat na výsledky jednání Evropského parlamentu, který určí základní cíle a poté teprve přichystat zákon.

Nové výzvy z OPŽP za 5 miliard

Ministerstvo životního prostředí společně se Státním fondem životního prostředí ČR vyhlásili další vlnu výzev v Operačním programu Životní prostředí. Celkem 9 nových výzev s alokací přes 5 miliard korun podpoří preventivní protipovodňová opatření, předcházení vzniku odpadů nebo rekultivace starých skládek. Příjem žádostí o dotace začal 3. dubna. O finanční podporu se mohou vedle měst, obcí, svazků obcí atd. ucházet také vlastníci a stavebníci veřejných budov, kteří chtějí snížit náklady za energie.

MŠMT dá 400 milionů na sportoviště

Na rozvoj a modernizaci sportovišť poskytne Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) obcím a sportovním spolkům 438 milionů korun. K těmto finančním prostředkům se přidá dalších 16 milionů, které nebyly v loňském roce spotřebovány. Peníze obdrží příjemci o půl roku dříve než v předchozích letech, prodlouží se také lhůta na jejich vyčerpání.

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz. Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 5. 5. 2017, 1/2017, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Marie Šuláková; Grafické zpracování: Ing. Petr Machůl +420 776 160 680; Informační zpravodaj SMS ČR je výstupem projektu Společně pro udržitelný rozvoj venkova v roce 2017. Dotace na tento projekt byla poskytnuta ze státního rozpočtu z programu Ministerstva pro místní rozvoj. Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archivy obcí, Marie Šuláková.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR